

SANT JOAN D'ÀVILA, APÒSTOL DE LA NOVA EVANGELITZACIÓ

3. MESTRE D'ORACIÓ I APÒSTOL DE LA CARITAT

L'ORACIÓ: AMOR A DÉU

La vida i la doctrina de Sant Joan de Àvila reflecteixen una actitud constant d'oració, de comunicació de l'ànima amb Déu.

«Por oración entendemos aquí una secreta e interior habla con que el alma se comunica con Dios, ahora sea pensando, ahora pidiendo, ahora haciendo gracias, ahora contemplando, y generalmente por todo aquello que en aquella secreta habla se pasa con Dios» (AF 70).

Les seves nombroses ocupacions no li impedièn trobar temps per a resar. Resava dues hores pel matí i dues per la tarda. No predicava mai sense haver passat llargues hores en oració.

*«Vivía de la oración, en la que gastó la mayor parte de su vida» (V-LM III,14)
«Su principal cuidado era ir al púlpito templado» (ibid., I, 8).*

Oració d'amor filial.- L'oració cristiana consisteix en unir-se a l'oració de Crist i a la seva actitud filial. És com *«un afecto sencillo o como una sosegada atención para aprender de su maestro» (AF 75)*. Aquesta oració filial és possible **gràcies a l'Esperit Sant**.

«La oración que no es inspirada del Espíritu Santo, poco vale, pues no tendría fruto en la vida práctica» (S 30).

Sant Joan d'Àvila recomana incessantment l'oració. Convida a tots els fidels a practicar aquesta oració de comunicació amb Déu, recollint-se *«un poco a solas con Él en vuestro rincón»* per a sanar de tots els mals (S 10).

«¿Quieres que te dé su luz y te enseñe? Ten oración, pide, que te dará (S 13). Si el creyente practica una «oración de corazón, que mana de fe viva, alcanzará lo que pidere» (S 10).

«El hablar con Dios ha de ser con gozo y temor». El temor de Déu es concreta en sentir-se indignes; però el goig prové de la convicció de ser estimats per Ell en tot moment. Així, doncs, *«continuamente podemos gozar de su divino coloquio»*.

El temps per a resar es troba fàcilment quan s'ha après que **l'oració és qüestió d'amor**, *«porque no tener algunos ratos de ella, sería error muy grande» (AF 6)*. Amb freqüència feia al·lusió a la necessitat de **resar amb constància, confiança i perseverança**.

«Más querría ver a los estudiantes con callos en las rodillas, que con los ojos malos de estudiar» (Proceso de canonización, Madrid).

En realitat, **l'oració és una actitud habitual que queda reforçada per mitjà de moments especials.** Així explica l'oració contínua *«orar siempre»* dient que n'hi ha prou amb elevar el cor a Déu en la vida ordinària. Aquesta oració sempre és possible. *«¿Quién os estorbará que no podáis hacer esto?»*

La meditació de la Paraula de Déu.- És el primer pas per a deixar-la entrar fins al fons del cor, deixar-se qüestionar o examinar-se per ella, aprendre a demanar amb confiança i a unir-se incondicionalment a la voluntat de Déu. La persona que camina cap a Déu *«hácese una con Él por amor»* (P 3). Els orants són amics d'escoltar Déu, amics de la seva Paraula, **«leyéndola, hablándola, obrándola»** (C86). La vida cristiana s'alimenta contínuament de la lectura de la Paraula de Déu.

«Tomad primero algún libro de buena doctrina, en que, como en espejo, veáis vuestras faltas» (AF 70).

Per a escoltar la Paraula de Déu cal establir un clima de recolliment, de silenci del cor, a manera de *«sosegada atención»* (AF 75), i en una vida ordenada per l'amor *«que es el fin de todo pensamiento y de toda la Ley»*.

En les seves orientacions respecte a la manera de resar, sant Joan d'Àvila està molt atent a la **realitat particular de cada persona.** En aquest sentit, encara que el Mestre dona unes pautes i avisos per a l'exercici de l'oració, és partidari de la flexibilitat, per a evitar no lligar-se rígidament a regles i tasques tan fixes que impedeixin a las persones la senzillesa necessària *«con que en este negocio han de tratar con Dios»*. L'important és estimar i lliurar-se.

«como hay diversos ejercicios, hay diversas inclinaciones en los hombres, y es muy gran merced del Señor poner al hombre en aquello que le ha de ser provechoso; lo cual cada uno le debe pedir con mucha insistencia, y procurar, por lo que en sí siente, dando relación de ello a quien más sabe, de atinar con qué ejercicio le va mejor, porque aquel es el que debe seguir».

De l'amor a Déu a la contemplació.- El camí de l'oració és un camí de silenci i pobresa espiritual a la llum de Déu Amor. De l'escolta de la seva Paraula s'arriba a la unió transformant. Té les seves etapes o graus d'intensitat dialogal de les ànimes amb Déu. En el primer grau d'oració (incipients) sobresurt l'esforç de les potències de l'ànima: l'enteniment i la voluntat. En el segon (proficients) hi ha una acció més profunda de Déu en les potències. I en el tercer grau (perfectes) assoleix ja la unió amb Déu, la contemplació. Es busca una *«secreta y amigable habla con Él»* (AF 6).

«No conviene fatigar la cabeza con el recogimiento, porque este negocio es de pura gracia del Señor» (C 93). «Se puede comenzar pensando, como quien pone leña y salta la centella. Pero este negocio es más de corazón que de cabeza, pues el amar es el fin del pensar» (AF 75). «quédese vuestro

entendimiento fuera, pues no puede entender, y entre la voluntad a amarle, pues le puede amar» (I Juan 2,1ª). «Trabajen más en escucharle que por hablarle y más por amar que por entenderle» (C 54).

El resultat en la vida pràctica és que *«todo cuanto hacen nace del amor».*

LA CARITAT: AMOR AL PROÏSME

La resposta contemplativa a la Paraula de Déu és la resposta dialogal, a manera de *«secreta y amigable habla (c.6) con que el alma se comunica con Dios»*, d'on neix la caritat al proïsme (c. 70). **La santedat és la perfecció de la caritat.**

«la santidad verdadera no consiste en estas cosas (sentimientos), sino en el cumplimiento de la voluntad del Señor... mostrando mayor caridad, en la cual consiste la perfección de la vida cristiana» (C 93).

Sant Joan d'Àvila procurava **aplicar l'evangeli a la vida concreta**, en el seu estil de vida i en la seva dedicació al servei dels pobres. La seva espiritualitat està marcada clarament per un zel ardent per les ànimes, expressió de la seva caritat pastoral a la qual s'hi lliura amb *«corazón de madre»*.

Sacerdot pobre.- Amb el desig de pobresa material inicià la seva vida sacerdotal compartint taula amb dotze pobres i totalment després de béns. Decidí vendre la seva quantiosa fortuna procedent de las mines de plata que tenia la família i donar-ho tot als més necessitats.

Providencialment frustrat el seu desig de marxar a les missions del Nou Món, la seva missió es concretà al sud d'Espanya. Allí començà a predicar i a viure d'almoïna. No demanava estipendi per les misses i predicacions, demanant que el donatiu es lliurés als pobres. Va introduir el costum de fer col·lectes per als pobres i per a mantenir alguns clergues estudiants. Era molt auster en el vestir i compartia el poc que tenia amb els necessitats. No volia que en les obres que feia es poses el seu nom.

La Inquisició l'acusà injustament d'algunes idees que ell tenia sobre la pobresa, sempre fonamentades en criteris evangèlics:

«En verdad os digo que los ricos difícilmente entrarán en el reino de los cielos; Bienaventurados los pobres de espíritu...» «La Hacienda con la que se sustentaba era la fe y confianza muy firme que tenía en Nuestro Señor. Y así, leyendo una vez en Córdoba a los clérigos, mostró una Biblia pequeña que consigo traía y llevando a aquel paso del Evangelio en que Nuestro Señor dice: 'Buscad primero el reino de Dios y su justicia y todo lo demás os será dado' (Mt 6,33), dijo que había echado una raya en este lugar y fiándose de esta palabra y promesa del Salvador, que jamás le había faltado cosa de las necesarias para la vida». (F. Luis de Granada Vida II, 3).

Al servei dels pobres.- Sant Joan d'Àvila visqué pobre, com Crist, i predicà que per a seguir a Crist cal servir-lo en els pobres. **La seva atenció als pobres era preferencial.** Honrar Crist en l'Eucaristia és inseparable de la caritat amb els necessitats. Crist és el fonament de l'amor al proïsme, doncs el proïsme és membre del seu cos místic.

«No se puede decir ni escribir el entrañable amor que se engendra en el corazón del cristiano que mira a sus prójimos no según lo de fuera , así como riquezas o linaje o cosas semejantes, mas como a unos entrañables pedazos del cuerpo de Jesucristo y como cosa conjuntísima a Cristo con toda manera de parentesco o amistad». (AF 96)

Comenta que s'ha de socórrer el proïsme en les seves necessitats materials i espirituals, segons les obres de misericòrdia. Un bon cristià Ha de desenvolupar *«el oficio de padre con todos los necesitados»* (S 27).

«Si alguno posee bienes de este mundo y ve a un hermano suyo tener necesidad y le cierra sus entrañas, ¿cómo permanecerá en él la caridad de Dios?» (1 Jn3,17) *«Ansí lo dice San Agustín y San Ambrosio y San Basilio: que cuando lo que nos sobra lo gastamos en vanidades, robamos las cosas ajenas»* (Decretum C 21)

També recorda que segons l'ensenyament de l'Església, els béns eclesiàstics són per a alleujar als pobres (Advertencias I, 13). Els que regeixen la comunitat han d'ajudar en las necessitats dels que pateixen, perquè *«los clérigos son padres de los pobres»* (Advertencias II, 99).

Promotor d'institucions de caritat.- La identificació de sant Joan d'Àvila amb Crist, pobre, i les seves entranyes de misericòrdia, el porten a posar en pràctica allò que recomanava als altres, fundant, promovent, impulsant i animant institucions de caritat, d'atenció als necessitats, per ajudar-los a transformar les persones i a sortir de la seva situació.

- .- Institucions de beneficència (Hospitals).
- .- Institucions de promoció social (Col·legis).
- .- Confraries de caràcter benèfic social (d'assistència als pobres, presos, captius, expòsits).

En unes hi intervingué de manera directa, i en d'altres a través dels seus consells i per la continuïtat del seu esperit en els seus deixebles.

*Joan
de amb*